

कथमेवंवास्तथाह ॥ राजदोषैरिति ॥ असदृशे धर्मेण प्रजापालनहीने ॥ १६ ॥ अयुक्तानि अनुचितकृत्यानि ॥ न चरन्ति ॥ अनुचितकृत्यविचारणं च यदानास्ति न देवकाल-
कृतं अकालमृत्युकृतं भयं नान्यथेत्यर्थः ॥ १७ ॥ तस्मान्मृत्युवमरणं राजदोषहेतुकमेवेत्याह ॥ मुख्यकमिति ॥ पुरेजनपदेवापुचितकृत्यप्रवृत्तदेहाभावरूपो राजदोषो जातो भ-
विष्यति तथा तस्मादेवायं बालवधः ॥ तथाऽऽकालवधोऽस्य मिति पाठांतरं ॥ १८ ॥ राजानमुपपद्येत्यन्वयः ॥ १९ ॥ इति श्रीरामाभिरामेश्रीरामायणे वा ० उ ० त्रिसप्ततितमः

राजदोषैर्विपद्यन्ते प्रजास्य विधिपालिताः ॥ असदृशे हि नृपतावकाले धियते जनः ॥ १६ ॥ यद्वापु रेष्वयुक्तानि जनाजनपदेषु च ॥ कुर्व-
ते न चरन्ति न दाकालकृतं भयं ॥ १७ ॥ मुख्यं राजदोषो हि भविष्यति न संशयः ॥ पुरेजनपदेवापि तथा बालवधोऽस्य च ॥ १८ ॥ एवं
बहुविधैर्वाक्यैरुपरुध्यमुद्गुर्मुद्गुः ॥ राजानंदुःखसंतपः सुतंतमुपगूहति ॥ १९ ॥ इत्यार्षे श्रीम ० वा ० उ ० त्रिसप्ततितमः सर्गः ॥ ७३ ॥
तथा तु करुणंतस्य हि जस्य परिदेवनं ॥ शुश्रावराघवः सर्वदुःखशोकसमन्वितं ॥ १ ॥ सदुःखेन च संतप्तो मंत्रिणस्तानुपाह्वयन् ॥ वसिष्ठं
वामदेवं च भ्रातृं च सह नैगमान् ॥ २ ॥ ततो हि जावसिष्ठेन सार्धमष्टौ प्रवेशिताः ॥ राजानं देवसंकाशार्धस्वेतितनोऽब्रुवन् ॥ ३ ॥ मार्कण्डे-
योऽथ मोहल्यो वामदेवश्च काश्यपः ॥ कात्यायनोऽथ जाबालिर्गौतमो नारदस्तथा ॥ ४ ॥ एते हि जर्षभाः सर्वे आसनेषु पवेशिताः ॥ महर्षी-
न्समनुप्राप्तान् भिवाचरुन्तां जलिः ॥ ५ ॥ मंत्रिणो नैगमाश्चैव यथाहं मनकूलिताः ॥ तेषां समुपविष्टानां सर्वेषां दीप्ततेजसां ॥ राघवः स-
र्वमाचष्टे हि जोयमुपरोधति ॥ ६ ॥ तस्य तद्वचनं श्रुत्वा राज्ञो दीनस्य नारदः ॥ प्रत्युवाच शुभं वाक्यं नृपीणां सन्निधौ स्वयं ॥ ७ ॥

सर्गः ॥ ७३ ॥ ॥ ७४ ॥ ॥ ७५ ॥ अथ महर्षीनां ह्युपतान्ति बालमरणमिति प्रश्ने तेभ्यस्तन्मिच्छन् ज्ञानलाभः ॥ तथा त्विति ॥ सर्वपरिदेवनं दुःखमात्मनो वा-
र्थकादिनिमित्तं शोकः पुत्रवियोगजस्ताभ्यां समन्वितं शुश्राव ॥ १ ॥ नैगमाः पौरास्तस्मिन् ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ अनुकूलिताः कृतशिराचाराः ॥ अयं हि ज उपरोधति
उपरुणद्धि राजद्वारमिति रोषः ॥ सर्वराजदोषमूलमेव बालमरणं बन्दीत्यादिकं च सर्वमाचष्टे ॥ ६ ॥ ७ ॥